

ԳՈՂԳՈԹԱՅԻ ԱՆՄԵՂ ԴԱՏԱՊԱՐՏԵԱԼԸ

Նոր կրօնի անգուգական Առաջնորդը՝ Քրիստոս, իր հրաշալույս Յարութեամբ թափուր գերեզման մը թողելով, մեր հողաբայր կեանքին տուաւ մշտնջենական տեւողութիւն, քարծրացնելով մեզ երկրի անցողական փաղափայտութեան, երկինքի յաւերժալոյս փաղափայտութեան:

Փրկչին չարարալից նահատակութիւնը, որ գործադրուեցաւ հրապարակային հեզնախառն ցոյցով, թողուց համաշխարհային պատմութեան մէջ ամենէն սրտակեղեք արձանագրութիւնը, որ եղբրականօրէն անմախլընթաց էր:

Խաչելութենէն ետք, հրեայ նուիրապետական աւագանին, վատաւորէն վերջացած ու փակուած յայտարարեց Յիսուսի սպանութեան հարցը:

Մահապատիժը գործադրուեցաւ այնպիսի նրբանկատ նախագգուշութեամբ, որ Փրկչին հրաշքներէն բարեբարուած ժողովրդային բազմութիւնները չկարենան հակազդել ու ցնցել ռիթմի պատասխանատուներու կեանքին հիմքեր:

Ամէն ինչ լաւ ծրագրուած ու յաջողութեամբ կատարուեցաւ, ըստ խաչողներուն սխալ ու մոլար համոզումներուն:

Յիսուսը դատապարտողներուն մոտին մէջ կասկածի ստուեր մը չկար: Ամէնքն ալ համոզուած էին, որ ազատուած էին ամենավտանգաւոր ընդդիմադրի մը գոյութենէն:

Քրիստոսի աշակերտները դէպքերու ողորդական ընթացքէն հիասթափուած, ա'լ բոլորովին անգործութեան դատապարտուած, իրարմէ բաժնուած, մեկուսացած էին թափառողներու մէջ, ահաբեկած ոստիկանութեան հետապնդումներէն:

Յիսուսի կեանքին պատմութիւնը կանգ չառաւ Գողգոթայի արիւնոտ

քարձումքին վրայ: Իր քեւեռեալ մահը, կամաւոր մահ մըն էր, որ կը ձգտէր իր արեան հեղուածով փրկել մարդկային սերունդը մեղքին ստրկութենէն:

Ուստի, Փրկչին կեանքին պատմութիւնը ունէր եւ ունի այսօր ա'լ՝ իր անվախեան շարունակութիւնը, որ իր աստուածութիւնը ժխտող իշխանութիւնները չէին կրնար երեւակայել:

Նորահրաշ ու զարմանահրաշ իրադէպ մըն էր Յիսուսի յարութիւնը: Ան՝ երկնաւոր Հօր կողմէ նախասահմանուած էր մարդոց հոգիներուն մէջ շարունակել իր մշտակենդան ներկայութիւնը, որպէս ՀՈԳԻՆԵՐՈՒ ԱՌԱՋՆՈՐԻ:

Կարն ժամանակ ետք, հրեայ կրօնական իշխանութեան աւագանին, երբ տեսաւ դէպքերուն տարբեր ընթացք առնելը ու Երուսաղէմի փողոցներուն եւ տաճարներուն մէջ Յիսուսի աշակերտներուն վերերեւալը եւ համարձակ փառօգնելը, ի սպառ հիասթափուեցաւ եւ անգործութեան դատապարտուեցաւ:

Աշակերտները Վարդապետին յարութեան հրաշքէն խրախուսուած՝ այն աստիճան արիացան եւ աշխուժացան իրենց առաքելութեան մէջ, որ ոչ միայն վախ չունէին իշխանութենէն, այլ՝ Փրկչը նահատակողներուն երեսն ի վեր յանդուգնելովքներ կ'ունենային ու կը հրաւիրէին Քրիստոսի հետեւորդները գղջումի եւ Նոր Հաւատքին փարոքութեան:

Անոնք՝ հոգեւորապէս վերանորոգուած եւ զօրացած՝ քեկանած էին իրենց զգացական կապերը սարսափի եւ խուճապի հետ, որոնց երկիւղալի ազդեցութեան տակ մնացին Յիսուսի ճգնաժամային օրերուն:

Փրկչին աչ եւ ձախ կողմերը կային

խաչուած երկու աւագակներ, որոնք ոճրային յանցագործութեամբ դատապարտուած էին մահապատիժի:

Հետաքրքրականը, եւ առաւել զարմանալին, այն է, որ խաչին շուրջ հաւաքուած ամբոյսէն, ոչ մէկը այս չարագործներուն հանդէպ ատելական դիրք չբռնեց, ոչ բռնեցք բարձրացուց եւ ոչ ալ հայիռեց: Բոլորին մոլեռանդութիւնը միանուագ կը շղթայագործուէր Յիսուսի անմեղութեան դէմ:

Քահանայապետները, դպիրները եւ իուժանը կատաղութենէ փրփրած իրենց ցասումին մաղծ կը թափէին ամենասուրբ Խաչեալին դէմ, որ գլուխը ծած, աչքերը խոնարհած, դատապարտեալի մը ողորմելի կերպարը կը ցուցադրէ:

Կիրքերու հեղեղ մը կը ժայթքէր ածխացած հոգիներէն ու պլոծ բերաններէ, աստուծային առաքինութեան դէմ, որ այդ մահասարսուտ դիրքին մէջ, սիրոյ եւ ներդաժմունքեան ճառագայթներ կ'արձակէր մոլորած ամբոյսին վրայ:

Ան՝ աղօթանուէր լուծեամբ կը հեռուէր իր առջեւ պարզուած գեհեմային տեսարաններուն...:

Իր հրաշքներէն բարբարոսած ժողովուրդին ապերախտութիւնը՝ հասած էր իր ծայրագոյն հանգրուանին:

Ո՛րքան պժգալի տգեղութեան մէջ կ'երեւայ մարդկային ապերախտութիւնը եւ ո՛րքան վսեմ է երախտագիտութիւնը իր երկնային շողերուն եւ շնորհներուն մէջ:

Ամենասուրբ Խաչեալը, բոլոր ժամանակներու մարդոց մէջ, ամենէն աւելի լաւ ճանչցաւ ապերախտութիւնը իր խորագոյն ապականութեան մէջ:

Ո՛րքան ամենագոր պէտք է ըլլայ մարդու մը ներքին ուժականութիւնը, որ տոկայ եւ հանդուրժողութեամբ դիմագրաւէ ապերախտութեան երկսայրի դաշունահարումը իր սրտին մէջ: Ո՛րքան վեհանձն ու քարեհողի պէտք է ըլլայ դաւաճանուած

հոգի մը, որ կարենայ ներողամտութեամբ դիմակայել ապերախտի մը վատութիւնը:

Այս անպարագրելի շողարձակումով ապրեցաւ Փրկիչը իր կարճատեւ կեանքին տարիները երկրի վրայ, հաւասարապէս սիրելով ու ներելով մարդկային մեղքերը:

Ան՝ մարդացաւ մարդուն համար, չարչարուեցաւ ու խաչուեցաւ մարդուն համար, մեղքը եւ մահը ոտնակոխեց մարդուն համար:

Շրջեցաւ իր երկոտասան աշակերտներուն հետ Հրեաստանի բոլոր քաղաքները եւ իր հրաշագործութիւններով քարերարեց ու բուժեց հիւանդները, կոյրերը, կաղերը, խուլները, այսահարները: Չըսաւ անոնց երկու շաբաթէն կամ ամիսէ մը կրկին եկէ՛ք, որ բնեմ ձեզ, ինչպէս կ'ընեն մերօրեայ բժիշկները իրենց հիւանդներուն այցելութիւնները յաւերժացնելով: Արմատական ու վերջնական էին իր բուժումները:

Յուզան, որ ընդունեց Յիսուսի պատուաբեր հրաւերը եւ մաս կազմեց երկոտասան աշակերտներու շրջանին, դարձաւ մարդկային պատմութեան մէջ եւ բոլոր ժամանակներու ամենանզովեալ ու զագրելի մատնիչը, որուն՝ Տէրը վստահած էր իրենց համեստ գանձին հսկողութիւնը:

Յիսուսի իտեալական սէրը, ո՛չ մէկ փորձութեան առջեւ չնուազեցաւ ու մինչեւ անգամ խաչին վրայ աղօթեց, ներեց ու սիրեց, թէ՛ զինք դատապարտողները եւ թէ՛ բոլոր մեղաւորները, բոլոր զինք հալածողները եւ իր աստուածութիւնը հեզնողները:

Կ'ապրինք քաղոյապէս քաղքաղոսացած բրիտոնեայ աշխարհի մը մէջ, ուր՝ յոյսը կը խաւարի, յոյսը կը շիջի, հաւատքը կը տժգունի, ճշմարտութիւնը կը խոշտանգուի եւ արդարութիւնը հզօր պետութեանց շահերու մրցակցութեան կատաղի պայքարին մէջ կ'ոտնակոխուի:

Եւ այսօր, մարդկային մոլորութիւններէ ապականած կլիմայի տակ Բրիստոնեայ Աշխարհը՝ Յարուցեալին մեղքին ու մահուան դէմ տարած ... ՅԱՂԹԱՆԱԿԸ ԿԸ ՏՕՆԷ:

Ինչ մարդասիրական գործ որ ըրաւ Բրիստոն երկրի վրայ իր կարեւատեւ ներկայութեան ընթացքին, պիտի չկրնար ընել ամենէն գործունեայ մարդը իր ամբողջ կեանքի տեւողութեան:

Իրապէս՝ իր գործունէութեան բոլոր մատուցումները յատկանշուեցան լոյսով ու կենսունակ կեանքով:

Սթափեցան ընդարմացած խիղճները, քիւրեղացան ապականած հոգիները եւ վերականգնեցան մեղքէն զգեմունտած մոլորածները:

Իր համագրաւիչ սէրը գայթակղութիւն մը եղաւ բոլոր ժամանակներու փարիսեցիներուն համար, որոնք ճշմարտօրէն չկրցան ու չուզեցին հանչնալ Յարուցեալին աստուածութիւնը:

Երբ գոհեց իր Թանկագին կեանքը, ատով՝ ցոյց տուաւ իր գերագոյն սէրը մեղապարտ մարդկութեան:

Այսպէս տուաւ ամենացալոյն ապացոյցը, թէ Աստուած՝ պարզապէս անշունչ բառ մը չէ եւ սէրը պատրալից

զգացում մը կամ երագ մը չէ, այլ շօշափելի ու տեսանելի իրականութիւն մըն է:

Յիսուսի հրաշալոյս յարութեամբ՝ ծագեցաւ նոր գարուն մը: Յարուցեալ Փրկչին հոգեւոր Թագաւորութեան գեղեցիկացումը, որ տարբեր է միւս բոլոր եղանակներէն իր մշտնջենական շողարձակումով:

Մեր սէրը Յարուցեալին հանդէպ պէտք է ըլլայ ամբողջական ու միակտուր, որպէս զի իրապէս մեր սիրտը տուած ըլլանք Անոր:

Վերապահութիւններով ու հատուկ լըտոր սէրերով կրնանք միայն աշխարհի մարդիկը սիրել, բայց ոչ Աստուածորդին:

Մեր հնգեակ զգայարանքներուն չերմին կարողութիւնները միանուագ պէտք է ի սպաս դնենք իր փառաւորումին:

Այս միակ ու այլամբերժ սէրն է, որ Փրկիչը կ'ուզէ ցոյց տանք Տիեզերական Հոգիին, որ մեր Յաւիտեական ՀԱՅՐՆ է:

Այս անխառն սէրով ու հաւատով միայն կրնանք հաւատալ, կրնանք սիրել, կրնանք աղօթել ու համաճուլուիլ Աստուծոյ եւ Յարուցեալին սրբաճանաչ էութեան հետ:

ՎԱՐԴԱՆ Ա. ԲՀՆՅ. ՏԻՒԼԿԷՐԵԱՆ